

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avla ... Thesavrorvm Dei In Passione D. N. Iesv Christi
Effusorum ad Resvrrectionem Mvltorum**

Eyschen, Georg von

Coloniæ, 1655

Resvrrectio Domini N. 1. Christi secundum Matthæum. Cap. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45515

sepulchrum; ne inde vel furto tolli vel exire ipse possis, ego verò credo omnipotentiam tuam & amore tui illectus aliter cupio te in sepulchro manere, nempe cordis mei, & rogo te piissime ne inde vel exire velis vel cogaris, ideo studebo munire omni custodia cor meum, & undique vallare virtutibus, Tu succurre, tu iuua, tu da gratiam adhæc obsecro, vt nunquam cor meum vel deserere velis vel elongari ab ipso Deus meus.

§. 266. *Signantes lapidem cum custodibus. v. 66.*

Vt igitur nulla remaneret suspitio vel occasio suffurandi corpus Iesu siue per milites custodientes, siue per discipulos Christi, ad mōtum lapidem grandē ad ostium monumenti sigillo ciuitatis vel senatus & manibus quidem proprijs munierunt, & apposuerunt custodiam militum præcipientes vt vigilarent diu noctuque nec permitterent vlli accessum.

Cæci! sicine putatis infringere potestatem & virtutem diuinam, vt lapide sigillato non possit operari quando voluerit? dixit ille & facta sunt omnia, dixit fiat lux & facta est, fiat firmamentum & stellæ, & omnes creaturarum species, & factæ sunt ad verbum eius, & non creditis, quod ad verbum eius, aut voluntatem solum hic lapis resulter, & locum dabit creatori suo resurgenti; aut non creditis illum, per quem omnia sunt, non habere virtutem se excitandi à morte? in cuius ergo virtute excitauit Lazarum quadriduanum & iam fœtentem? potuit ipse in alio exercere suam virtutem, in se non poterit? Erratis, nonne dixit tertia die resurgam, ad quid ergo custodiam ponitis, & lapide sigillato impedire conamini eius resurrectionem; nolite in eum finem sic eum custodire, male etenim sic custoditis, & contra omnia potentem frustra laboratis.

Bone Iesu malitiose te custodire cupiunt Iudæi, ego sincero mentis affectu cupio te & bene custodire in sepulchro cordis mei primum præsentem per gratiam iustificantem, deinde specialissimè per Sanctæ Eucharistiæ participationem, denique per gloriæ concessionem post hanc vitam, quis mihi dabit tale sigillum & gratiam vt semel positum in corde meo sic te custodiam, vt inde exire non possis; sed maneat æternum? Nemo Domine nisi tu qui solus potes: pone ergo te vt signaculum super cor meum.

RESURRECTIO DOMINI N. I.

Christi secundum Matthæum.

§. 267. *Vespere autem Sabbathi que lucefcit in prima Sabbathi. v. 1.*

Quid Euangelista per tempus vesperearum Sabbathi indicare voluit? nisi quod vespere Sabbathi hoc est iam præterito Sabbatho Paschalis festi,

festi, quod nil operari nequidem lugere solemniter licebat, aut emere &c. inceperint statim piæ illæ matronæ se præparare ad visitandum Christi sepulchrum unaquæque iuxta fidem suam, & amoris erga Dominum perfectionem: nam aliquæ excellentiori fide prædita uti B. V. Maria, & uti ex textu apparet, Maria illa Magdalena, de qua VII. dæmonia eiecerat olim Dominus, certæ de Resurrectione nulla aromata appararunt; aliæ vero ad unguendum, quem putauerant, uti cæteros mortales defunctum, aromata compararunt, ut sic statim mane sequente post Sabbatum duplex, seu post Sabbata (nam & hebdomadariū eodem die Sabbatum fuerat, & simul Paschæ solemnitas) venientes non vacuæ, vngerent Iesum casu quo daretur accessus ad corpus. ô fides! ô amor! ô diligentia Deo grauiſſima, & multis modis sed diuersis iuxta perfectionem diuersam remuneranda!

A Manſiſſime Iesu quod illæ piæ Matronæ intenderunt & fecerunt, da & mihi hanc gratiam obsecro ut & ego ſpiritualiter idem intendam & faciam hoc vespere Sabbathi ſcilicet quamdiu in his mundi tenebris vector, antequam luceſcat prima dies Sabbathi æterni ſiue lucifer ille æternus oriatur fac ut me præparem ſedulo comparâdo varia virtutum aromata ne vacuus operum bonorum ad te accedam te ſole luceſcente in die reſurrectionis, ut & tunc bonus odor appaream ante te, exemplo, vita, moribus in quibus hæcenus (cheu prò pudor & dolor!) comparando parum laboraui.

§. 268. *Venit Maria Magdalena & altera Maria videre ſepulchrum. v. 1.*

Quid igitur factum eſt iſto vespere, ſequente magnum illud ſabbatum? primò duæ fide excellentiſſimæ perſonæ inducuntur vna peccatrix olim & obnoxia Dæmoni, altera plane libera à peccato & iugo Diaboli; Maria ſcilicet Magdalene, & altera Maria de quibus narrat Mattheus, quod venerint mane videre ſepulchrum. Pulcherrime, videre ſepulchrum ut ſi dæ harum indicet quæ veniunt, non ad unguendum ſed videndum, euacuatum potius quam obſignatum monumentum, pulcherrime etiam mulieres inducuntur, ne ſi Viri primo veniſſent, ab his furatum corpus ſuſpicio probabilis poſſet ſuboriri. quam ob cauſam autem dicat Euangelista in ſingulari numero, venit, cum tamen duæ venerint, & ſero ſiue vespere, myſterio non caret Theologico, ut propter quam, tamquam peccatricem erat mortuus, propter eandem etiam reſurgere indicaretur, & ſero venit ad veniam, que maturè cucurrerat ad culpam, contendit rapere de morte vitam, quæ de vita rapuerat mortem.

Quis

Quis dabit vt ita veniam ad te Deus meus, sicut hæc Magdalena, vt omni tempore contendam rapere de morte vitam, qui de vita rapietiam maturè mortem.

§. 269. *Et Altera Maria. v. 1.*

Quænam autem fuit hæc altera illa Maria, cuius nomen Matthæus silentio præterit? opinor fuisse Mariam Matrem Christi quæ ex desiderio videndi & salutandi filium cum Maria Magdalena iuit versus sepulchrum summo mane cum iam secunda vespera Sabbati Magni ante dicti transisset, imò adhuc tenebræ essent in horizonte Ierosolymorum, harum tenebrarum ramen nulla hic fit mentio, quia quæ veniebant fidei luce non carebant: Et sic verè primo occurrerit eis, & se præsentauerit filius & Matri, & Magdalene simul: Maximè eum dicat Theophilus quod aliæ fuerint mulieres quæ à Matthæo, aliæ quæ à Marco describuntur: cui etiam cū aliorum Patrum sententia, tanquam aptissimæ ad Resurrectionis historiam intelligendam insisto.

Domine agnosco S. matris Ecclesiæ Catholicæ sapientiam à Spiritu S. doctæ, quæ semper tenuit te primo omnium matri tuæ apparuisse, & nihilominus teste S. Marco etiam primo apparuisse S. Mariæ Magdalene. Ecce vtrique verū est docente S. Matthæo modum. O si & ego sim diligens, vt te quæram, omni tempore, manè, diluculo, meridie & vesperi adiuuante, & comitante B. M. V. Matre tua ut & tecum sim omni tempore, & conuerfer mente, nulli parcens labori vt te inueniam, & honorem. O me felicem si illa comite semel perfecte te inuenero, tenuero, honorauero omnibus abiectis creaturis.

§. 270. *Et Ecce terra motus factus est magnus. v. 2.*

Dum irent videre sepulchrum duæ hæc mulieres fide plenæ ecce subito fit Resurrectio Domini & oritur magnus terræ motus, & vt terræ motus fuit quando Christus expirauit in signum tristitiæ; ita modo cum resumeret Corpus eius sacrum spiritum vitæ, terram contingebat moueri, in signum lætitiæ: Nolite terreri piæ Matronæ, progredimini, fidite Deo, ipse author est vitæ, quod dixit, efficiet, dixit enim post tres dies resurgam, tertia iam dies est, ergo resurrectionis dies & lætitiæ vniuersi, non tristitiæ, quia terra cum exultatione reddit Christum redemptorem suum mundo quem absconderat. Principum ingressus in urbem honoratur explosione tormenti, & fit motus modici aëris; at Christus Princeps orbis honoratur commotione vniuersi.

O Iesu mundi redemptor, Princeps Regum terræ, domitor inferni, re-
dux de barathro, Triumphator mortis &c. gratulor & gaudeo, quod

Z

tantus

tantus tibi simul pro me redempto honor est impensus, ut terrarum orbis tremeret te iterum cum Victoria redeunte in mundum.

§. 271. *Angelus enim Domini descendit de celo. v. 2.*

Si vnus Angelus tam fortis ac potens est ut eius descensu è cælo moueatur terræ pondus immensum habens in ambitu solo circulum 5400. miliarium Germanicorum, & in transitu ad medium centrum 859. mill. Germanica! quid non legiones Angelorum efficient! sed fuerit iste motus immediatè à Deo productus, tamquam miraculum cui impares sint Angeli, ni hilominus habes hic anima mea, quod utiliter capias. nam si Dominus resurgens & lætus sic toti quasi mundo terrorem incutiat, quantus igitur tremor est futurus quando Christus Iudex est venturus? cum quo non vnus Angelus sed tot millia Angelorum & sanctorum descendunt è cælo, & ex omni parte mundi audietur tuba, clamans, surgite mortui venite ad iudicium: ô quanta concussio terræ! quanta turbatio! quantus terror tunc erit! Horresco.

I Deo precor mi Domine Deus terribilis & potens & misericors ut me ad terribile id iudicium in tempore præparem, da gratiam ut semper & ubique in mente verferur is terror, ut vel sic à peccatis præseruet, & tandem in extrema illa anxietate inueniat securus, tibi acceptus, purus, paratus tecum intrare in gloriam tuam.

§. 272. *Et accedens reuoluit lapidem. v. 2.*

Dum Christus resurgit, illicò Angeli adsunt in ministerium Domini & vnus ut ostenderet militibus simul & mulieribus Christum, quem tanto amore illæ quærebant, isti seruabant, resurrexisse propria virtute etiam obsecrato adhuc per lapidem sepulchro, accessit sepulchrum videntibus mulieribus & reuoluit lapidem illum grandem à sepulchri ostio, ut testes resurrectionis Christi certo videre omnia & intrare sepulchrum sine obstaculo, & alijs sine vlla hæsitacione vel dubitatione possent nuntiare veritatem.

Domine Deus, gaudeo quidem de tua gloria & Angelorum ministerio, sed interim etiam sum sollicitus de me, idcirco oro te ut quando existi à me, quia homo peccator sum, mittas quoque Angelum sanctum tuum concionatores, libros pios, instinctus Sanctos, confessarium prudentem qui referat oclusum & obduratum cor meum ut recipiam pœnitentiam, agnoscam & intelligam peccata mea, & in tempore ea cum dolore cordis confitear ut is testis resurrectionis meæ & vitæ emendationis esse possit in die illa terribili resurrectionis vniuersalis.

§. 273. *Et*

§. 273. *Et sedebat super eum. v. 2.*

Indicando quod sicut ille iam quiesceret sedens, ita Christum Dominum iam vivere in æterna requie gloriosum post suam resurrectionem, nõ amplius vel in minimo passibilem sed securum. Item stabilitam esse pacem inter Deum & hominem, iam cælum apertum, iam victum generis humani hostem infentissimum, iam sigillum mortis & chirographum æternæ perditionis esse refixum, & sanguine Christi deletum.

Benedictus sit igitur Deus Israel, qui fecit nobiscum hanc misericordiam: gloria insuper & honor & gratiarum actio viuenti in sæcula sæculorum. Amen. Nam tales voces lætitiæ & cantica tunc in omni illo monte circa sepulchrum Domini personasse mihi persuadeo (ex cap. 5. Apocalypsis S. Ioannis) impensas tibi Domine, ab Angelis omnibus, & ijs hominibus sanctis, qui tecum à mortuis resurgere digni visi fuerunt.

§. 274. *Erat autem aspectus eius sicut fulgur. v. 3.*

Descriptio est hic Angeli sedentis ad sepulchrum imprimis quod fuerit sicut fulgur lucidus, & agilis, terribilis custodibus, vt transitus liberior daretur aduentantibus mulieribus Sanctis. Lucidus, tum vt mortis tenebras, quas Luna lucens non satis dispellebat repelleret tum vt cognosceretur non esse Angelus Satanæ & deceptoris, sed bonus missus ad manifestanda opera lucis & resurrectionis Iesu Christi vt & fidem ei haberent nuntianti, & simul aduenientes pulchro suo aspectu, & admirabili voce lætificaret.

Domine Deus meus quis dabit mihi illam gratiam vt ita te quæram semper vt merear moriens videre Angelum sanctum Dei vel custodem vel alios sanctos in facie lucida mecum, vt inde Dæmones terreantur & fugiant, ego vero lætificatus & spe plenus bona migrem ex hoc mundo, Angelo vel sanctis me comitantibus, sedeant igitur hi sancti tui ministri obsecro in Sponda lætuli doloris mei, & mecum sint in die excedentis animæ meæ.

§. 275. *Et vestimentum eius sicut nix. v. 3.*

Altera descriptio Angeli fuit à vestimentis eius quæ fuerunt alba sicut nix, vt & inde cognoscerent esse Angelum bonum vt & cum fiducia eum intuerentur, & luce eius adiuuante intrarent sepulchrum, fidem firmarent, relicta linteamina Christi inspicerent, & in posterum Angelorum pingendorum ratio fundaretur.

Domine vbi tu es vel tui ministri ibi semper lumen est, & claritas, & obscuritas nulla ideo obsecro mecum per ministros tuos, qui me doceant, foueant

foucant, illuminent, vt viuam semper in claritate tua cum ijs siue in cœlis siue terris. Gaudeo autem me in illa esse Ecclesia quæ lucem & fulgorem habet posita super candelabrum, vel supra montem, quæ non est inuisibilis, ut Reformata, sed semper fulget vt sol in universo.

§. 276. *Præ timore autem eius exterriti sunt custodes. v. 4.*

Quare exterriti sunt custodes? ob fulgurantem scilicet faciem Angeli, ob albedinem vestium, ob viuentem in sepulchro visum, in quo mortuus custodiebatur, ob mirandam claritatem vbi plena esse debebat obscuritas. bene igitur præ timore exterriti sunt, & expergefati custodes ob terræ motum insuper & petræ & sigilli refectionem mirificam, vt iam testes velint nolint esse debeant veritatis de resurrectione Iesu Christi, ipsi qui mortuum custodire non valuerunt.

Domine Iesu non ego te mortuum, sed viuum custodiam semper in corde meo per gratiam, Angeli candor illic illuceat, vt inimici custodes qui malitiose me circumstant, & vigilat vt me perdant, exterriti fugiant semper & fiant sicut mortui sine viribus vt hi milites.

§. 277. *Facti sunt velut mortui. v. 4.*

Nescientes scilicet quid dicerent præ stupore visis tot mirabilibus quod homo mortuus propria virtute viuus exurgeret, clausis & obsecatis portis, ipsis in excubijs existentibus, nec contradicere aut impedire valentibus, nec quidem loqui ob illum admirabilem triumphum victoriæ, & splendorem, tot millibus Angelorum cohortibus concomitantibus, sibi solum timentes ne vel ab ipso resurgente punirentur vel ab ipso præside de mala custodia.

Domine Iesu redemptor meus inter tua in me quotidiana miracula, & misericordias sum pro dolor etiam ego sæpe quasi mortuus, vnde mihi irascor de mea erga te magna ingratitude, peccatis quotidianis multis & grauibus, & quod præcepta tua tam parui faciam. Cum igitur vel mortuus sim, tu solus potes me resuscitare, da igitur gratiam vt ex hac hora ex morte animæ resurgam nunquam in ea moriturus, vt merear te resurgentem & gloriosum semel videre in cœlis, & æternum iubilante voce exaltare & glorificare in cœlis.

§. 278. *Respondens autem Angelus dixit mulieribus. v. 5.*

Dum vigiles quasi mortui iacerent præ confusione, vt nec officio militis amplius fungi possent, vel interrogare aduentantes mulieres de tessera vel symbolo, vel causa aduentus, vel arcere à sepulchro armis, vel Angelum interrogare qua potestate & audacia reuolueret lapidem ab ostio monumenti.

menti signatum sigillo Principum Iudæorum: sed ad cuncta filerent videntes quidem sed metu torpentes & resoluti viventes, locutus est Angelus mulieribus venientibus videre sepulchrum, & cernentibus vigiles, & dixit, nolite timere: & alia pietatis & humanitatis officia eis monstravit.

Domine dum sedulæ, & piæ mulieres te quærunt, solatium & auxilium eis præsto fuit, quamprimum. Angelus enim tuus eas eripui ex omni timore & angustia ob pietatis earum merita & intentionem. Da mihi & hanc gratiam ut te quæram semper & ubique tali intentione sicut hæc mulieres, ut & te inveniam aut Angelum Domini qui me ab omni timore & angustia liberet, etiam sempiterna.

§. 279. *Nolite timere vos, v. 5.*

Quare Angele Dei non timebunt mulieres cum accedunt vigilias nocturnas militum & quidem extra urbem, & forte ignaræ quod illic essent dispositi custodes? non enim habent tesseram, agitur de honore & vita ipsarum? an non vigiles sine tessera accedentes occidere possunt? &c. Quid igitur dicis nolite timere vos. Habent tesseram (Surrexit Dominus) ad hanc tesseram vigiles facti sunt velut mortui, & ideo nec amplius vigiles, sed viles. Hinc audacter accedere iussæ sunt piæ mulieres, & sine timore esse, Dominus enim sua resurrectione vicit omnes vigiles tenebrarum & patronos earum diabolus scilicet peccatum, mundum & carnem.

Domine inimici mundus, caro, diabolus, peccatū, Ecce circumdant me undique vigilantes super actus meos, ac moventes me ad te deserendum, se autem sequendum. Hinc in angustia sum & timore volens te quærere, mitte igitur etiam Angelum tuum sanctum in occursum mihi qui me illuminatione sua quoque illuminet, & acclamet: noli timere, per gratiam Dei securus perge; veni ad Christum Dominum. Ita fiat obsecro mi Iesu.

§. 270. *Scio enim quod Iesum qui crucifixus est quæritis. v. 5.*

Scio ait, non quidem ex me, aut mea natura, occulta cordium, sed tanquã legatus Dei cui soli omne cor patet & omne loquitur secretum, Iesum qui crucifixus est quæritis non in malum sed in bonum, ut eum adoretis, honoretis, salutetis primæ, ideoque adsum legatus Dei, ut vos suscipiam eius vice, impedimenta & timorem à vobis auferam ut libere pro vestra devotione & intentione adveniatis, sepulchrum videatis primæ, mysteria & rei veritatem in resurrectione Christi agnoscatis.

Z 3

Domi-

Domine qui nosti omnia & quem nihil potest latere, respice quoque ad meam intentionem in te quærendo, & si quid est quod displicet in ea, mitte auxilium ab alto à quo corrigatur, & ad finem perfectum dirigatur ad tibi scilicet serviendum & te videndum.

§. 281. *Non est hic surrexit enim sicut dixit. v. 6.*

Ne igitur putarent sanctæ mulieres videntes tanto in splendore Angelum sedentem ad sepulchrum, ipsum esse Jesum quem quærerent, & sic ipsum adorarent adoratione latræ, quæ soli Deo debetur, sed sola dulz quæ SS. & hominibus etiam dari potest, prævenit ipsas & dixit, Non est hic, scilicet Jesus Christus quem vos quæritis adorare, neque ego sum Jesus sed eius minister, itaque cavete ne me adoratione indebita adoretis, sed Christum qui surrexit sicut dixit, & hinc abiit in Galilæam, adorare illa suprema adoratione.

Domine in omnibus tuis ministris agnosco mirabilem humilitatem non gloriæ propriæ quæstum, sed tuam ubique & in omnibus: contra in omnibus infidelibus, hæreticis & impiis etiam Catholicis, miram adverte ambitionem, & arrogantiam, ita ut vel inde dignosci possint. Itaque Domine Deus opto ex animo esse tuus minister, & quis dabit mihi hanc gratiam ut sic in omnibus quæram gloriæ tuam semper, & nunquam meam, nisi tu Deus qui es ipsum humilitatis exemplar, da quod placitum tibi est, placitum namque tibi est habitare in corde humili, ut maneam fidelis servus tuus.

§. 282. *Venite & videte locum ubi positus erat Dominus.*

Postquam iam Angelus sua humanitate & gratia aliquem animum mulieribus his addidisset ut timorem naturalem tæmineo sexui remitterent, insuper appellaret Jesum quem quærerent & Dominum suum, insinuando ut, sicut illæ venissent ut eum adorarent & servirent, & testes resurrectionis eius esse possent, sic eum ibi adesse in eundem finem scirent quare appellavit eas ut audacter accederent ad sepulchrum, & omnia perscrutarentur, ut ex signis Christi resurrectionem fideliter & sine hæsitando credere & annuntiare possent.

Domine quanta dulcedo est conversari cum tuis ministris, cum quanta humanitate, & animi sinceritate nos pauperes humunciones ad te alligere norunt & agunt nobiscum & conversantur, patet in hac Angeli tui conversari.

versatione circa has debiles & anxietate aliàs plenas mulierculas. Ecce quomodo eas allicit, vocat & instruit pro gloria tua: Ita, Ita, obsecro sim constitutus Domine in via hac qua ambulo ut omnibus sim benevolus omnes instruere intendam cum omni humanitate ad fidem tuam, virtutesque sectandas.

§. 283. *Et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit.*

Exponit Angelus ulterius legationem suam quare sit missus è cælo ad eas, postquam eas solatio ex nuntio sancto recreasset & non timendum monstrassetque ipsis sepulchrum & signa resurrectionis docuisset, nimirum ut diceret eisdem, ut ex parte Dei & Iesu pergerent cum festinatione & quæ vidissent & audissent annuntiarent discipulis, Iesu, qui circa resurrectionem anxij & dubij hærebant, ne quis eorum in maius peccatum laberetur incredulitatis, & deficeret à Iesu Domino & Magistro suo, ideoque mandavit ipsis ut cito euntes discipulis annuntiarent, ô gaudium ô lætum nuntium ab Angelo Dei audire Christi resurrectionem, & liberasse per consequens nos perditos à diabolica potestate.

Domine mitte quoque mihi Angelum tuum sanctum qui me & omnes errantes in veritate doceat, quid faciendum, quidve fugiendum, ut mereamur credentes salvi fieri, & videre quandoque Dominum nostrum gloriosum in cælis.

§. 284. *Ecce præcedet vos in Galilaam.*

Pergit continuo Angelus eas docere & suggerere verba ipsa, quibus loqui debeant, nimirum præcedet vos in Galilæam, unde etiam utitur verbo, Ecce, quasi dicat quod jam jam Christus eat in Galilæam, ut se visibilem præbeat, ideoque oporteat festinare, ut eum videre ibi possent gloriosum.

Quis non cureret ad tanti tamque Sancti hortamenta ut Christum videre possimus, calcaribus opus non fuit sanctis, mihi vero opus sunt languido in quærendo Domino meo, Ecce dies mei transeunt, horæ labuntur, & menses prætereunt, video me currere ad mortem celerius quam putem, & hinc transmigrandum, & quidem cito, & tamen non magis moveor ad te quærendum Domine! quis mihi addet calcavia nisi tu Deus meus, Ergo ad te me recipio, à te flagito auxilium & gratiam, ut antequam migrem ex hoc mundo nequam, te quæram sincerius, ad te curram, & viam mandatorum tuorum ita, ut te invenire valeam.

§. 285.

§. 285. *Ibi eum videbitis.*

Pergit Angelus promittere & affectum videndi Christum promoveri, nuntiando quod ibi (in Galilæa scilicet) eum certo visuri essent discipuli, ad quos mittebantur. hinc festinatione opus, & non sine causa nominavit Galilæum, quia Galilæa Transitum significat, insinuando quod quasi per transitum eum videbunt, hoc est parvo temporis spatio hic in terris, quia & post quadragesima dies sit ascensurus ad patrem in cælis, ibi mansurus donec rediturus in fine mundi iudicare vivos & mortuos & sæculum per ignem quoniam ei uni loco non sit affixus.

Domine aliud desiderium non habeo quam ut possim te in cælo, ubi modo sedes tua est, videre, ibi æternaliter tibi servire, & perfectè laudare, cum hic in terra positus vix queam satisfacere mandatis tuis & meo desiderio. Da gratiam obsecro ut impleatur meum desiderium, ut te semel in cælo videam facie ad faciem, laudando te, & gratias jugiter agendo pro misericordia tua magna nimis in me peccatore ostensa.

§. 286. *Eccc prædixi vobis.*

Quasi diceret Angelus Domini: hoc do vobis in signum veritatis omnium quæ dixi ut ubi videritis Christum Dominum in Galilæa, recordemini non solum verborum eius quæ prædixit quod vellet præcedere vos in Galilæam, sed & mei, quod & ego prædixi vobis tanquam legatus Domini ut sicut illud verum fuit in effectu, ita omnia quæ vidistis & audistis à me circa resurrectionem eius credatis vera, & sic dimisit eas Angelus.

Domine quam multa de te prædicta sunt per Prophetas, Apostolos & Sanctos tuos de mysticijs tuis, bonitate, gratia & gloria, credo omnia illa firmiter per gratiam tuam, da in super ut in ea fide cum effectu ad finem vitæ perseverem.

§. 285. *Et exierant cito de monumento cum timore & gaudio magno.*

Piæ mulieres habentes plenam informationem ab Angelo de Christi resurrectione, sine mora & cum festinatione exeunt de monumento nuntiare Apostolis audita & visa credentes, cum timore tamen & gaudio magno timore ne forte aliquorum obliviscerentur eorum quæ Angelus mandaverat nuntiari, & gaudio magno ex consolatione spiritali quam hauserant ex præsentia Angeli, pulchritudine eius & verbis, item desiderio inflammato ad videndum Christum Dominum redivivum.

O quis

O quis non curreret ad vocem Angeli dicentis ibi tali loco videbi-
Christum Dominum tuum rediuuum & gloriosum. O quis non curs-
reret inflammatus desiderio & gaudio magno. Manda Deus, Manda, vt ita
viam mandatorum tuorum curram, confirma quod operatus es in me, per-
fice opus perfectum sanctum immaculatum, vt inflammatus tui desiderio
certa fide, spe plenus, charitate perfectus curram post te donec inueniam
te, videam te, amplectar te, fruatur te mi Iesu.

§. 188. *Currentes nuntiare discipulis eius.*

Hoc facit amor Dei & inflammatio spiritus in eum vt homo non sit
contentus se scire Deum & nouisse mysteria eius, sed vrget charitas vt &
alij sciant, ideoque currunt hæ mulieres vt doceant, & significant discipu-
lis, & sicut flamma semper erumpit, ita charitas Dei se continere nõ potest,
quin erumpat omni momento & loco in laudem & gloriam eius.

O Charitas quam raro versaris in cordibus hominum, quam raro in-
flammas in me ita vt erumpas in laudem Dei pure, ita vt curras. **O**
quis eam mihi det, vt noctes atque dies nunquam extinguatur ignis ille cha-
ritatis in me, sed continuò ardeat, ita vt in magnam flammam erumpat,
tunc bene mihi erit. ò Domine quis dabit nisi tu qui solus potes, & mittis
illum ignem in terram vt ardeat: mitte ergo, mitte in cor meum talem ig-
nem vt totum ardeat, totum ignescat amore tui, & ita inflammetur vt alios
possit accendere, & illum communicate, & ad currendum ad te unã ex-
citare.

§. 189. *Et ecce Iesus occurrit illis dicens Auete.*

Mira Dei clementia dum obedienter ad mandatum Angeli currunt
piæ hæ & deuotæ mulieres nuntiare Apostolis Christi resurrectionem, lau-
dem & gloriam. Ecce subito occurrit eis Iesus quasi in solamen & adiuto-
rium & quem quærebant videre & inuenire, Ecce præsto est eis, & præbet
primo omnium ipsis se visibilem, nec præbet se solum visibilem, sed & salu-
tat eas & alloquitur, dicens Auete, vt quæ ex fide & auditu Angeli ibant
nuntiatum Christi resurrectionem, verè & realiter in persona eum se vidif-
te, possent quoque testari ab ipso esse salutas: sic omnes qui sincero corde
Deum quærent, eum inueniunt, eum consolatione & gaudio.

Domine fecisti me Sacerdotem tuum, & per consequens mandatum
dedisti vt annuntiem prædicationes tuas, laudem & gloriam tuam
omni Creaturæ, Ecce intendo facere quod iussisti, tu succurre tu occurre,
gratia tua; vt bene curram viam mandatorum tuorum, & perficiam o-
pus iniunctum ad gloriam maiorem tui & salutem animarum multarum,

Aa

vt

186 RESURRECTIO DOMINI N. SECUNDUM MATTHÆUM
ut possim à te quandoque recipi, salutari & confortari.

§. 290. *Illæ autem accesserunt & tenuerunt pedes eius & adoraverunt.*

Piæ illæ mulieres ex loquela Iesum agnoscentes in via ò quanto gaudio perfulsæ fuerunt, quod meruerunt eum iam saluum & incolumem, vivum & gloriosum videre resurrexisse, de cuius morte & passione ante triduum ita doluerant, & compassi fuerant, quid igitur mirum si accurrerint præ gaudio. & provolverint se ad pedes eius, & adorarint, & tenuerint eum ex amoris excessu, suaves lacrimæ eruperint, quia quem quærebant invenerunt, quem dilexerunt, tenuerunt, quem honorare cupiebant, adorabant, ab ipso separari nullo modo volentes. O amor!

Quis mihi det bone Iesu ut te semel perfecte quæram, inveniam, adorem, videam, teneam totus profusus in te & amore tui liquefacta anima exultet magnificando te, nil sapiat nisi te, nil cogitet nisi te, nihilo fruatur nisi te, tunc satiaberis anima mea in Deo tuo.

§. 291. *Tunc ait illis Iesus: nolite timere.*

Piæ hæ mulieres primo ex natura erant & timidæ. 2. ex horrore concepto inter eundem ad Christi sepulchrum ob nocturnos metus hominum connaturales. 3. ob Angeli visionem & splendorem. Ideoque ait illis Iesus nolite timere, quasi diceret, deponite omnem istam sollicitudinem nemo vobis obviabit alius quam ego, ego vobiscum sum, nemo vos impedit à concepto proposito, ite in pace & annuntiate fratribus quæ vidistis & audistis de meâ resurrectione.

Quam bonus Israel Deus his qui recto sunt corde, patet hic in te querentibus & laudem tuam annuntiare volentibus, cum timore tamen & tremore ne forte impediatur: Præsto es eis, & adhortaris ne timeant, quare mi Iesu non timebunt vigilas noctis, vel & milites, vel & Iudæos fors ipsis obviantes, & remoram iniicere volentes? non, quia ego protector omnium in me sperantium, ego via ipsorum & comes, & quis contra me pugnabit dominatorem cæli & terræ?

Ergo ne ego quoniam in te Domine speravi non timebo? vel peccatum, mundum, carnem vel diabolum: non, nisi ultro accesseris ad ea & iuseris cum eis, quia quis confusus est & speravit in me? & fecit & docuit legem meam: Quia ita est, ò Domine Iesu, Ecce paratum cor meum ad tibi servendum, jube quod vis & da quod jubes.

§. 292. *Ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galileam ibi me videbunt.*

Accipiamus ista quasi diceret, Ite, ò fideles mulieres, recuperate honorem

norem sexui vestro quem peccando primò amisit feminis Eva, & primo omnium nuntiare resurrectionem meam & vitam & pacem factam inter Deum & hominem, meis fratribus, uti Eva viro suo annuntiavit mortem & ruinam. Sed & Dominus unà explicat clarius verba præcepti Angelici: Angelus enim dixerat, tunc & dicerent Discipulis, Christus autem exponens ait Fratribus: non enim omnes discipuli Domini etiam continuo Fratres eius erant, sed illa pars quæ sanguine illi cognata erat, & quidem privati homines non pauci.

Domine video quod etiam mittas sexum muliebrem ad annuntian- dum resurrectionem tuam & gloriam, non autem ad prædicationem publicam in Ecclesiis quam solum reservasti tuis sanctis clericis, subdiaconibus, diaconibus, presbyteris & Episcopis. Ita est, quia ab omnibus laudari volo, creaturis, & sexu, & veritatem dei, non autem prædicari & doceri publice, quibus per doctrinam & sapientiam & potestatem à me datam convenit, scilicet Clericis meis ad hoc munus assumptis & vocatis tanquam Moyles & Aaron.

Domine Ecce clericus tuus Subdiaconus, Diaconus, Sacerdos, indignus erubescit ante te, quia officium meum saepe non facio, non enim te prædico tam exactè, ut tuam decet Majestatem & aliis modis multis delinquo. Quid faciam? Domine da gratiam ut si non detur te prædicare in Cathedra & docere, prædicem te spiritu & mente, & doceam verbo & exemplo sancto, quo homines ædificentur.

§. 293. *Qua cum abiissent, Ecce quidam de custodibus venerunt in Civitatem & nuntiaverunt principibus Sacerdotum omnia quæ facta fuerant.*

Vere magnus Dominus & laudabilis nimis super providentia, & iustitia sua, & veritate in æternum, ut nemo dubitare posset de veritate resurrectionis suæ, Ecce ipsi inimici custodes sepulchri & vigiles fiunt nuntii ad Principes Sacerdotum & divulgant Civitati veritatem resurrectionis Iesu Christi, etiam inviti, invitatis Principibus, & ut omnia perfectè viderent, & annuntiare potuerint manserunt apud sepulchrum, donec mulieres abiissent, & omnia circa resurrectione peracta exactè essent cognita, tunc relicto sepulchro venerunt in Civitatem Hierusalem cum timore & stupore, pleni testimonio veritatis annuntiantes, cum omnibus circumstantiis Christi crucifixi resurrectione & gloriam: & quomodo vidissent gloriam eius mane resurgentis cum terræ motu necdum amoto lapide, integris sigillis: Tum post eius resurrectionem, adventantem Angelum & lapidem cum sigillis amoventem, & quomodo advenientes mulieres allocutus esset an-

gelus & hæc libere sepulchrum intrare permissæ sint, & viderint certitudinẽ omnium de resurrectione : Hæc inquam annuntiantes milites in civitate vulgabant.

Domine hic video impleri illud Prophetæ, Lingua canum tuorum ex inimicis quia quando tu vis etiam veritatem prædicant inimici tui, nonne & ego inimicus tuus sum ob varia & gravia mea peccata? quid faciam ut veritatem tuam agnoscam, eam sequar in emendatione, & tandem gloriam tuam, & veritatem prædicem ubique verbo & exemplo: Da obsecro gratiam Domine ut discam mandata tua, & intelligam ita ut firmiter ea credam omnia quæ de te scripta sunt & mandata, ut ea faciam, & quæ prædicari iubes prædicem pro gloria tua.

§. 249. *Et Congregati cum Senioribus.*

Milites scilicet custodes sepulchri convocati effecerunt, ut primum enim audierunt seniores & Principes hanc de resurrectione Christi veritatem propalari, ut convenirent ad locum concilii Judæorum, mandarunt atque ut interea tacerent donec habito desuper concilio quid loqui & agere deberent, statuerent apud populum. Videntur consilium malignum, ut ante mortem Christi convenerant in unum, ut eum damnarent morte turpissima, ita nunc ut auferant honorem debitum, & veritatem suppriment. Quomodo laborant, qui rectum iudicium facere & veritatem defendere debebant uti seniores, prudentiores Doctores & electi è plebe in idipsum. Quomodo conantur destruere & supprimit veritatem? quibus technis & machinationibus? ô tempora! ô mores! quid mirum si mendaces sint filij, ubi parentes sunt adeo fallaces, si Cives mali, ubi iniusti gubernatores? si iniqui, si in interitum ruant, si plagis multis invisantur & puniantur cives & subditi, ubi rectores iniqui, iniusti, malevoli, odientes veritatem, propter delicta Regum plectuntur Achivi, humiliantur Cives, destruuntur Civitates, transferuntur regna.

Bone Iesu, ne in tantum mei obliviscar ut iniquitatem magis amem quam æquitatem, mendacium quam veritatem: potius obsecro detur mori, quam velim veritatem supprimit, aut honorem alteri debitum auferre, sic me Deus adjuvet & sancta Dei Evangelia.

§. 295. *Consilio accepto.*

Auditis hinc inde testimonijs de veritate resurrectionis Iesu Christi, tam per rumorem civium quam custodum sepulchri præsentium, quid facerent, ut tam ipsorum seniorum & principum iniustitia tegetetur, maxime circa Christi Innocentis crucifixionem, quam eius resurrectio à mortuis,

non reuelaretur saltem per custodes sepulchri milites? inuenit malignum consilium, concludentes inuicem esse adhuc copiosam pecuniam in arario communi Ecclesie, ex quo Iudas Ischariot traditor triginta argenteos accepit, posse pro honore tuendo proprio & conseruando etiam maiorem summam accipi nunc pro custodibus sepulchri ad celandam resurrectionis Christi veritatem.

Ecce Consiliarios! Ecce Principes reipublice, qui etiam cum vitæ periculo veritatem, & iustitiam tueri & defendere deberent, quomodo hic vendunt, & veritatem & aequitatem, ementes mendacium & sacrilegium non ex propria pecunia, sed aliena, non ex sæculari aut diuitum peculio sed Ecclesie & pauperum thesauro.

Domine Deus ne vnquam obsecro eo dementiæ veniam, vt meum vel commodum priuatum quærant per Ecclesiasticarum rerum & pecuniarum sacrarum dissipationem, imo eius sim semper animi, vt me relicto quæram Ecclesie & Dei potius & commodum & honorem, quam meum cum vel minimo peccato, & detrimento Ecclesie vel Dei.

§. 296. *Pecuniam copiosam dederunt militibus.*

Res magni momenti erat resurrectio Christi & consequentiæ grandis, igitur vt illa non resciretur maxime per viuos testes & oculos sepulchri custodes celaretur, opus erat non promissionibus, nec parua pecunia, sed re ipsa corrumpere, & pingui munere obstruere testium ora. itaque non contractum inierunt cum militibus Principes quantum quisque pro silentio habere deberet veritatis, sed statim cuique obtruserunt dantes copiosam pecuniam. Sic sapientes huius mundi prudentiores sunt filijs lucis contra Deum & veritatem.

Domine nunquam sic ego sapiens sim vt contra iustitiam velim corrumpere proximum, vel corrumpi vlllo munere, quantocunque pretij, sed da gratiam vt omni tempore memor iustitiæ eam defendam in veritate etiam cum periculo vitæ, vt tu lauderis semper, & iustitia tua viuat & vincat, etiam si ego debeam confundi.

§. 297. *Dicentes: dicite quia discipuli eius nocte venerunt.*

O stulta & iniqua instructio, dicite scilicet contra conscientiam & veritatem, quia discipuli eius nocte venerunt. at quomodo venerunt ô consultores mali? nonne custodia erat, & milites positi ad sepulchrum qui custodirent? cur milites non repulerunt discipulos si venerunt de nocte iuxta mandatum vestrum? fors non aduerterunt aduenientes? ita vere! Quomo-

do ergo dicent cum veritate quia discipuli eius nocte venerunt, si non viderunt eos vel aduerterunt quouis modo aduenientes, aut auferentes Christi Corpus, aut frangentes sigillum & lapidem amouentes, aut si hoc viderunt, quare non prohibuerunt? caput suum damnarunt Pilato si hoc fecerunt, sed mentita est iniquitas sibi. Desecerunt scrutantes scrutinio Principes tui Israel. Sed obsecro ane tacebunt semper milites veritatem rei etiam decepti per vos & vestram pecuniam?

Domine non sic ego vnquam faciam, vt velim decipere quouis modo proximum, vel circumuenire verbo, facto vel exemplo deducendo ad malum, contra legem tuam aut naturæ, sed precor, da gratiam vt omnia agam semper & dicam cum fundamento rationabili ad tui solius gloriam, & proximi bonum & hoc ex iustitia, & nunquam aliter; vt viuat Deus noster ipsa iustitia & veritas in omni mea actione & intentione.

§. 298. *Es furati sunt cum nobis dormientibus.*

Impij Principes præter iniuriam quam intendunt bonis Christi discipulis, etiam volunt hic eos facere fures, & consequenter criminosos læsæ Maiestatis per irruptionem in vigiliis positas à præside Romanorum, per publici sigilli fractionem, & violentam ablationem Corporis Christi: insuper & milites ipsos vigiles, inducere vt contra se loquerentur, & conscientiam & faterentur se in excubijs dormiuisse omnes, cum aliquorum tantum sit dormire, aliorum in stationibus suis vigilare, ne vel hostis irrumpat, vel ipsis dormientibus id auferatur, quod custodire debebant cū vitæ periculo, iuxta legem militiæ. At quomodo possibile erat vt omnes dormierint vel tota nocte, vel ex aliqua parte, vt nullus militum maxime excubiæ non vigilassent, vel strepitum aduentantium discipulorum non audissent, vel mouentium lapidem grossum & grandem, ipsum denique Corpus lesu auferentium ponderosum satis quæ omnia vna hora omnino, & sine strepitu etiam magno fieri non poterant. Dicam, perueritas Pontificum & seniorum est, qui non contenti Christum viuum, occidisse, eum & post mortem persequi intendunt, ac resurrectionem eius abolere conantur, vt scilicet regant suum scelus, & Christicidium, neue aliquis in eos quasi Christicidas insurgat, Christique necem vlciscatur: ideo faciunt discipulorum crimen, quod est virtus propria magistri, quem amiserunt milites, perdidit Iudæi, sed discipuli magistrum suum non furto, sed fide, virtute non fraude, sanctitate non crimine, & viuum, non mortuū sustulerunt: ite nunc ô Principes cum inuentis & subterfugijs contra veritatem, ipsa veritas magis elucescit per vestra mendacia, vultis docere mentiri, qui tamen ipsi mentiri, ex
arte

arte non noſtis, vultis extirpare veritatem reſurreſtionis, at ipſa magis magiſque propalatur in vrbe & orbe. Ecce ſic Iudæi impingunt diſcipulis Chriſti, & dant pecuniam, delatoribus vt taceant! mira res, à ſæculo non eſt tale auditum: ſed ſint furati cur eos non perſequimini? aut igitur vos mali eſtis Magiſtratus aut furtum eorum commentitium eſt, aut omnino non eſt malum.

Bone Ieſu nunquam obſecro ſic delirem, & quia de furto ſermo, incidit, oro vt te liceat crebro ſuffurari non furto ciuili, ſed fide, virtute non fraude, ſanctitate non crimine, viuum non mortuum, ideo precor gratiam vt ita ſinas te ſurripi ſæpe, ſicuti diſcipuli tui te ſuſtulerunt in fide, virtute, ſanctitate, vt viuum exemplar virtutū, & ſpolium meum mancas æternum.

§. 299. *Et ſi hoc auditum fuerit à præſide.*

Vaſtri Principes, vt omnem timorem expellant à cordibus militum præueniunt ipſorum obiectionem, quam reponere poterant & forte reſpouerunt, ſcilicet ſi examinaremur à præſide Romanorum Pontio Pilato, cur nobis vigilantibus paſſi fuerimus auferri Corpus Ieſu à ſepulchro, fateri cogemur, & dicere veritatem nos vigilantes vidiffe eum reſurgentem à morte, & clauiſo oſtio glorioſum & viuum exiſſe è ſepulchro, nobis ſtupentibus & impedire non valentibus præfulgore nimio & ſplendore corporis eius. Et ſi tacuerimus & veritatem non dixerimus, rei iudicabimur mortis, quia nobis in excubijs ſtantibus vtique furto ablatuſ non fuiſſet. Denique ſi veritas reſurreſtionis eius poſtmodum paruerit, nobis quia antea negaſſe coram facie Pilati conuincemur, peſſime verteretur fuiſſe præſidi mentitoſ, & honor noſter periclitabitur, ſi non vita. quocunq; ergo nos vertimus, capti in ſermone videmur. Ad haſ obiectiones tollendas, præueniunt eos principes & ſeniores vt ſe & ſuum honorem tueantur apud populum, & dicunt. Et ſi hoc auditum fuerit à præſide. Nos ſuadebimus ei, videlicet nos, qui cum ante ſuaſimus ei, ut innocentem damnaret, bene perſuadebimus ei, quod ſomniantes viderint fures, aut vigilantes recte permiſerint furtum.

Domine nunquam ſit honor meus mihi tam pretioſus vt vel velim eum peccando tueri vel fulcire mendacijs, ſed potius ſemper anem cõfundi eorum hominibus, cum veritate, quam peccando proximum confundere, aut circumuenire mendacijs præter legem tuam, Domine, iuſtitiamque & veritatem.

§. 300. *Nos ſuadebimus ei.*

Nos, ſcilicet principes populi, ſcribæ, pontifices & ſeniores authoritate qua pollemus, & diuitijs apud Cæſarem, præſidem, populum. quod enim volumus

volumus hoc fieri debet vt vidistis in Christo crucifigendo, renitente etiam Pontio Pilato præfide, certe Barabbam adeo facinorosum eximendi periculo mortis, nobis non defuit artificium. Nam latro & seditiosus iste ecce iustificatus & dimissus est; Christus vero iniustus declaratus, tantus, flagellatus, crucifixus: En sic tuadebimus ei tam præfidi quam populo de Christi resurrectione, vobis tantum tacentibus rei veritatem, & quod suggessimus asserentibus.

Domine Deus meus quam periculosum est deficere à te via veritatis, & vita! Ecce pontifices, seniores populi, ita turpiter labuntur & impingunt in meridie. O mali fructus scissæ vestis pontificiæ! Domine odisti omnes Ecclesiæ ministros & pontifices qui loquuntur mendacium, virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus, ego autem in misericordia tua sperabo & adijciam super omnem laudem tuam vt non deficiat fides tua, quam hic obtenebrare conantur pontifices tui, gens tua electa, & seniores populi de tua resurrectione sancta, & gloriosa.

§. 301. *Et securos vos faciemus.*

Contra omnes, & quoscunque qui resurrectionem Christi affirmare & defendere conabuntur, modo vos mēientes stabiles, & firmi manseritis, pro nobis nobiscum negantes veritatem resurrectionis, si fors capiemini, & ad carceres & vincula ducemini pro veritate eruenda, somnum & negligentiam vestrā in corpore Christi custodiendo excusabimus venia dignam; nec ex ea quidpiam mali accidere poterit, scit enim ipse Præses Romanorum nostram hic, non ipsius causam aut Romanorum agi, adeoque ipsius nostri gratiam Iesum qui vocatur Christus damnauit ad crucem, si igitur tam mollis fuit in Iesu ad nostram instantiam iniuste damnando multo molliorem se exhibebit in vobis ad nostram instantiam absoluendis, & liberandis. Ita isti mendaciorum architecti, vti & nostri Reformati. Sed quid hi tandem in extremo indicij die agent?

Domine Iesu, pecuniæ licet obediant omnia ad tempus, attamen non semper, nec contra veritatem tuam, quam reuelasti paruulis, nec finem eam operiri, vt maneat occulta in sempiternum, maxime quando patitur honor tuus & gloria tua, & salus animarū, ita gloriosam tuam resurrectionem noluisti occludi sed reuelari in gloriam & resurrectionem multorum. Per eam da obsecro gratiam mihi vt vere omnia & sincere agam non fide aut falso quicquam dum viuere dabis, vt in vijs tuis ambulem semper qui es ipsa veritas via & vita.

§. 302. *At illi accepta pecunia fecerunt sicut erant edocti.*

Quid aliud poterat sperari ab his simplicibus, idiotis, pauperibus Ethnicis,

Ethnicis, nullius conscientia militibus, quibus quasi proprium est sperare & ambire pecunias, quam, ut acciperent pecunias à principibus oblatas cum affluerint etiam rapere ipsas & occultatas. O Deus! ô natura! quantum operantur malum homines mali per pecuniã, eheu! temporale & æternum sibi aliisque malum.

O Iesu paupertime, ô Iesu ditissime & liberalissime, longe obsecro sit à me per gratiam tuam ut ita amem pecunias ut velim propter eam minimum peccatum perpetrare, vel procurare: sed verè possim numerari in tet viros illos de quibus dicitur Beatus vir, qui non speravit in pecuniæ thesauris.

§. 303. *Et diuulgatum est verbum istud apud Iudæos usque in hodiernum diem.*

Scilicet verbum iniquum istud mendacij non surrexisse Christum, sed ablatum eius corpus fuisse è sepulchro per suos discipulos, & hoc mendacium diuulgatum tam per Principes populi & seniores, quam milites pecunia ad hoc emptos vbique & constanter apud gentiles & Iudæos, & primo quidè per magnam illam ciuitatem Hierosolymam vbi conuenerant omnis generis, & linguarum populi, deinde his medijs per Prouincias, oppida, pagos & castella, licet contrarium prædicarent Apostoli Iesu, affirmantes etiam cum periculo carceris, flagellationum, crucis, & vitæ, se se eum vidisse rediuiuum, comedisse & bibisse cum eo, & colloquutos multoties, postquam à mortuis resurrexerat, imo terigisse manibus, pedes osculatos, contractasse. Imo alios multos, quorum corpora è monumentis post Christi mortem surrexerunt, & venerunt in sanctam ciuitatem, & acclamauerunt, Christi resurrectionem quasi testes & præcones annuntiantes audisse ut qui eos suscitauit multo magis se ipsum suscitauerit. Et tamen contrarium apud Iudæos vsque in hodiernum diem creditur & sustinetur. Tantæ perfidiæ & tam duræ ceruicis effectus est hic populus Iudaicus per impiam & maledictam illorum principum persuasionem.

Deus meus & omnia da gratiam ut nunquam eo deueniam malitiæ ut contra veritatem doceam, vnde vel scandalum vel hæresis vel aliquod peccatum oriri possit, sed è contra in omnibus & per omnia mandata tua docendo obseruem ut fidei quam ex gratia tua semel accepi meritum nunquam amittam, sed in dies in me augeatur, Deus meus.

§. 304. *Verbum istud vsque in hodiernum diem.*

Potest hoc verbum etiam sic capi, ut sit sensus iste, Mendacium fuit quod Iudæorum primores confinxere, verum autem & verbum fuit resurrexisse Dominum, Ideoque, ut assolet veritas vincere mendacium, ita in

præsenti Verbum vicit fabulam: nam prædicatione Apostolorum diulgatum est toto orbe resurrexisse Christum, mendacium autem per se subsedit & concidit. Altero igitur sensu sic accipiendus erit Matthæus. Ab illo die resurrectionis Iesu Christi, vel à die illo quo diulgatum fuit istud verbum sublationis eius è sepulchro manet adhuc iste error & hæresis apud Iudæos, iâ mille & ceteris annis, licet iusto Dei iudicio & ante pronuntiatio euentu & omnes Iudæi per totum terrarum orbem dispersi, & à nobis Christi fidelibus audiant multoties Christum verum Messiam resurrexisse à mortuis vere, & prædicari & doceri, etiam cum sanguinis effusione, & mille mortibus comprobari, & miraculis: tenetur tamen docetur & creditur doctrina principum iniquorum & seniorum populi Iudaici de non resuscitato Christo; sed ablato. At eo sensu, quo in bonam, partem diulgatum esse accipitur, magnificum datur aduersus mendacia solatium oppressis.

Sed quid hic remedij bone Iesu vt hic populus incredulus conuertatur & viuat, semel eripiatur è tenebris inferni, & videat lumen cœli: durioris adamante ceruicis quidem est, mollescit tamen sanguine adamas. Da eis mi Iesu de sanguine tuo, quem tam copiose in ara Crucis in patria ipsorum dedisti, pro cõuersione ipsorũ & peccatis, etiam totius mundi. de eo potest eis venire remediũ. Is tibi quotidie offertur in Ecclesia, effunde calicem ipsum tuæ benedictionis & gratiæ super ipsos, & credent, & resurgent à peccatis suis & viuent corda eorum in sæculum sæculi, non enim vis mortem peccatoris quantumcunque obstinari, sed misereri omnium, quia pater misericors es: Sed & gratias ago tibi Domine quod tam gloriose veritatem aduersus mendacia non solum olim, sed etiam hodie dum & semper denique facis triumphare.

§. 305. *Vndecim autem discipuli abierunt in Galilæam.*

Verbum prædictum in cæna ante passionem (postquam scilicet resurrexero præcedam vos in Galilæam) ibi me videbitis mente reuolutes Apostoli, imo audientes ex mulieribus, non statim eos mouit vt irent in Galilæam, sed ipse demum Dominus apparens aliquoties. O quanto gaudio fuerint perfusi ex vna, & ex altera parte quanta verecundia & timore obruti, quod tam increduli fuissent & inconstantes in verbis eius, eumque tam cito negassent fugientes præter datam fidem in cæna, recogitantes denuo apud se, vt fratres Ioseph sua vetera delicta.

OVos omnes quorquot fuistis in Galilæa & Christum Domini vidistis gloriosum in die suæ resurrectionis orate pro me ad ipsum Dominum Deum meum & Deum vestrum vt & ego eum videre merear in cœlo gloriosum & pace eius frui æterna vobiscum.

§. 360. 18

§. 306. *In montem vbi constituerat eis Iesus.*

Quis iste mons fuerit opinor cum Lirano & Dionys. Carthul. fuisse montem Tabor, vt vbi Christus ante passionem gloriosus apparuit coram tribus Apostolis, nunc coram omnibus & alijs fere Quingentis post resurrectionem in gloria etiam apparere voluerit ibidem, ut in fide confirmaret, omnes & spem æternæ gloriæ post labores Crucem & passiones daret post hanc vitam, vnde & hic mons in Galilæa situs fuisse dicitur, Galilæa enim transitum significat vt sicut Christus de labore ad quietem, de morte ad vitam, de ignominia ad gloriam transferat, ita se transituros quoque aliquando meminissent eius imitatores maxime si cum Christo de veteri testamento ad nouum, de caremonijs & umbra ad noui testamenti veritatem in & Christi explicationem & doctrinam se se conuerterint, eam obseruauerint & docuerint, & sane congruenter hosce quingentos in monte collegit, vt hoc verbum suum verificaret quia Ecclesiâ esse super montem positam oportet, dicente Domino.

Venite ergo, accedite, ascendite ad montem hunc Christi fideles, videte & contemplamini omnes gentes gloriam Domini quam magna, quam decora, quam plena delicijs sit Ecclesia eius, quam nobis præparauit, vt cum eo in patientia ad modicum possideremus animas nostras, & deum gloriam adipisceremur æternam. Video Domine video & agnosco gloriam tuam, & totis viribus & desiderio ad eam anhele, at quomodo perueniam? qua via? ardua per præcepta gloria vadit iter. Ergo si, ô Iesus, alia via non peruenitur, nisi per viam Crucis, Ecce me, ad tua seruitia, ad crucem, labores, contumelias paratum mancipium.

§. 307. *Et videntes eum adorauerunt.*

Videntes eum scilicet magistrum suum quem ante dies tres vix poterant agnoscere præ squalore, non enim erat homini similis, quem in tanto splendore & gloria, agnoscebant hunc verum esse Messiam, ideo adorauerunt eum vt Deum cultu latræa proidentes in facies suas, & genua flectentes ante eum mirantes super his quæ antea prædixerat, & iam facta esse in veritate videntes.

Domine Deus meus & omnia, te agnosco Deum meum & credo in te, quid restat nisi vt te quoque omni momento toto ex corde, & viribus benedicam, adorem, & omnem honorem, & gloriam & gratiarum actiones retribuam, pro omnibus quæ retribuisti mihi licet indigno: Laudet igitur te lingua mea, cor meum, magnificet te quoque anima mea semper, & omnia quæ intra me sunt omni momento & in æternum, Amen.

§. 308. *Quidam autem dubitauerunt.*

Mira res, videre Dominum resurrexisse ex mortuis & tamen dubitare. Quid est hoc Domine? quantum capio & sapio. collectio illa fratrum in monte Ecclesia est Christi, in hac quid futurum sit, & contingat hic describitur. Boni sunt in hac & mali; prudentes virgines & fatuæ &c. Itaque quanquam omnes exterius Christum adorant in monte tam viri quam mulieres ob euidentem eius splendorem & maiestatem admirabilem, attamen interius non omnes æqualiter erant dispositi & corde in hærentes Domino, sed iudicijs an idem Christus, qui passus fuisset ante triduum & mortuus, an fors phantasma vel illusio vel Angelus quidam de cælo apprensus eis illuminatus esset, differebant. Item affectibus amoris, fiducia, resignationis & permissionis sui in manu Domini, uti etiamnum in Ecclesia videmus indies accidere. ideo etiam pius Saluator, qui non vult sine nobis saluare nos, uti modo ita etiam tunc ulterius eos confirmavit in fide, per loquelam scilicet, ut inde eum magis magisque agnoscentes crederent firmiter.

Domine, hodieque dubij multi inueniuntur in fide, de tua præsentia substantia, existentia, mysterijsque tuis & doctrina tum extra Ecclesiam ut Iudæi, Græci, Schismatici, Turcæ, Hæretici; tum intra Ecclesiam charitatis spiritum & obedientiam non observantes. eo quod Christi dictis affectu pleno non adhæreant. & practice credant: quid hic facto opus est? Exurge Domine & veni, succurre eis & doce per viua argumenta ut credentes salui fiant, sicut fecisti hic cum dubitantibus.

§. 309. *Et accedens Iesus locutus est eis.*

Ut confirmaret dubitantes in veritate fidei accessit eos, ut eum & corpus eius propius videre queant, & agnoscere stigmata, & eius lineamenta, clarius, locutusque est eis, ut cognita eius loquela manifestaret se; omnem scrupulum & dubitationem ab eis sic auertendo. Tantus amor salutis nostræ in te est mi Iesu.

Accede ergo obsecro ad me cum erro; loquere mihi ad cor cum tibi non appropinquo charitate. Ecce audit seruus tuus patet tibi cor meum cui vni illud consecrati semel, & in dies debeo consecrare irrevocabiliter.

§. 310. *Dicens: data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.*

Argumentum haud dubiè hic expectat, qui ista legit vel audit, quo sibi deuinciat Christus dubitantes suos, & ecce ait: Data est mihi potestas &c. an verò hoc argumentum est dubitantes in fide confirmandi, erigendi &c. æque dubium dixerit hoc facile omnis in fide dubitans. quid ergo facit, sapientissimus Magister? Nihil? Absit hoc à Dei sapientia: quid igitur? Non habet Ecclesia Christi, & mons ille in vertice monitum dubitantes, in fide, id est.

id est non credentes, sed dubitantes in spe, in caritate nutantes, hos illo argumento erigit, solidat, confirmat inculcando, quod sibi soli data iam esset quidem omnis potestas in cælo & in terra, sed non amplius ut mortali, & quam potestatem haberet à Patre Deo, iam deuicto peccato, diabolo, mundo, carne, sua morte communicaturum, ideoque iam triumphator & gloriosus appareat in æternum sic mansurus, iudex viuorum & mortuorum: & sic omnis fiduciæ & virtutum posuit in Ecclesia fundamentum. quis enim ausit mori pro virtute nisi id fundamentum esset à Christo positum.

Domine mi Iesu, data est tibi omnis potestas in cælo & in terra, Ergo mortis & vitæ es Dñs, ergo absoluendi potestatem habes & ligandi mittendi in gehennam, & saluandi, gaudeo, & congratulor tibi & mihi totis ex viribus, cum exultatione inenarrabili: Te ergo talem agnosco, te Talem saluto, ante maiestatem tuam cordis genua flecto cum omni humilitate & reuerentia petens gratiam & misericordiam tuam ut hic in spe & caritate solide tibi innitar, vt lapidi fundamentali & in cælis merear te videre & frui potestate tua & gloria.

§. 311. *Euntes ergo docete omnes gentes.*

Confirmatis discipulis in monte de eius certa potestate & Regno ob-
victoriam, & donum patris accepto, ordinat regnum suum, in omnem Ec-
clesiastico ordine terrarum orbem propagandum, vili quidem secundum
hominum iudicia modo, nempe per prædicationis stultitiam, sed quæ re-
vera effectu secuto, sit apparitura virtus Dei. ait igitur; Euntes, id est Apo-
stoli, missi, certi ad hoc munus destinati Angeli, docete omnes gentes, do-
centes omnem illam veritatem, per totum terrarum orbem, idque ex cha-
ritate non ficta & obedientia cæca, de castello in castellum, de prouincia in
prouinciam, regno in regnum non cessantes, donec vos & posterii vestri
consummaueritis orbem terræ, vt & ipsi mereamini gloriam regni cælestis
per labores & alij vestra opera adiuti eandem consequantur.

Domine si ita est, vt non nisi euntes, missi, legati debeant docere: ecce
paratum cor meum, & omnia membra mea, mitte, moue, remoue
impedimenta tua gratia vt non cessent, ego vel alij missi prædicare & docere
nomen sanctum tuum quod sit omni momento super me benedictum in
sæcula. Amen. Sed & mi Domine, quare permittis tot etiam alios non mis-
sos, nec euntes, sed sedentes in suis concupiscentijs honorum & commodo-
rum quæstum docere, qui se dicunt Apostolos & non sunt? Nescio quid hic
cogitem: nisi oportet esse hæreses; permitti zizania vt per hæc probentur
electi. Acquiesco, sed tamen deprecor hanc cladem & ruinam animarum.

Bb 3

DO

Potestate habita à patre mittit discipulos ad docendum Evangelium Dei, nemo enim potest prædicare verbum Dei nisi missus à potestate habente: atque ideo dat eis potestatem per Verbum (Docete) scilicet quæ audistis & vidistis non voluntates, & affectus cordis vestri, nec ad inventiones vestras sed meas sicuti docti estis, & ut à Deo inspirati Prophetæ, sancti patres, tot retro sæculis, ut quem illi nascendum crediderunt, iam natum agnoscunt, & doctrinam eius per vos, simul & mysteria cuncta quæ de ipso Prophetæ pronuntiarunt, esse completa, docete, nec solum Judæos sed & omnes gentes in genere, & specie prout vobis ordinabitur in tempore tuo.

Domine quia incapax & inutilis sum ad docendum, nam homo peccator sum nimis, & memetipsum docere non valeo tua præcepta quin et sæpe transgrediar. Congaudeo tamen & faveo his omnibus qui à te missi toto orbe terrarum docuerunt olim & etiamnum docent, in Europa, Asia, Africa, India sive in Scholis, sive in tēplis, sive privatis colloquiis & orationibus, Sodalitiis, Catechismis. Da eis, Domine virtutem ad annuntiandum veraciter, persuadendum efficaciter, operandum constanter, eripe oblecto tot animarum millia ex faucibus inferi & mortis æternæ. Ad te confugio à quo omnis virtus & gratia: da gratiam ut ex hac hora me emendem servando præcepta tua quæ custodiri præcepisti nimis, sic dando bonum exemplum in opere: tunc superaddes gratiam, ut doceam verbo Evangelium sanctum tuum.

§. 312. *Baptizantes eos.*

Postquam sufficienter edocti fuerint in doctrina & mysteriis fidei applicate etiam Sacramenta Ecclesiæ eiusdem à baptismi Sacramento incipientes sine quo cætera Sacramenta non prosunt, & sine quo in recepto nemo in Ecclesia Christi visibili esse potest, & sine quo in voto nemo ne quidem in numero FF. Dei: iuxta illud Ioannis Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto non potest intrare regnum Dei, potest si quidem quis triplici modo baptizari flumine, flamine & sanguine. flumine admodum Christi Iesu in Iordane per Ioannem Baptistam, flamine ad modum Apostolorum in die Pentecostes, sanguine ad modum Martyrum per Tyrannos: flumine quod erit communius in Ecclesia, spe vel voto in causa necessitatis, sanguine in causa iustitiæ, Christi & Ecclesiæ.

Domine per hoc baptismi Sacramentum intravi in Ecclesiam tuam, & factus sum membrum eius cuius caput tu es & non alius præter te nisi quem tibi vicariam asceveris, Tu doces hoc Sacramentum suscipere & iubes doceri

doceri & ministrari in salutem animarum per te redemptarum: rogo itaque da mihi & omnibus Christi fidelibus illam gratiam, ut per hoc Sacramentum sicut ianua nobis fuit ad Ecclesiam militantem, ita sit porta ad triumphantem.

§. 313. *In nomine patris & filij & spiritus sancti.*

Monstratis subiectis circa quæ hujus Sacramenti vis exercenda est nempe homines sive iudæi sive gentes, monstrat & formam & materiam dicendo: Baptizantes eos in nomine patris & filij & spiritus sancti subinvocatione scilicet & expressione sanctissimæ Trinitatis lavando: eo sine ut sancta Trinitas per Baptizatos cognoscatur & credatur & adoretur, Deus unus in essentia, Trinus in Personis, pater à nullo, filius à patre, spiritus sanctus ab utroque procedens, basis & fundamentum fidei Catholicæ.

Domine credo patrem, & filium & spiritum sanctum, in quorū nomine ego baptizatus sum, & omnia credo juxta sensum & interpretationem sanctæ Matris Ecclesiæ, & in eo sensu mori cupio, da gratiam ut sic credendo percipere merear fructum fidei, qui est visio beatissima æternæ Trinitatis in cælis.

§. 314. *Docentes eos servare omnia quæcunque mandavi vobis.*

Postquam scilicet baptizati fuerint, & per consequens ad Ecclesiam Dei admissi, docebitis eos mandata mea, quæcunque, & servare præcepta mea sive erga Deum, sive proximum, ut salvi fiant, non enim satis est esse baptizatum & filium sanctæ Matris Ecclesiæ, sed oportet in ea ut decet filium tam sanctæ Matris laborare quoque, quod est declinare à malo & facere bonum continue in uno errantes, fiant omnium rei, & bona æterna ipsi præparata æternum perdant, non enim auditores salvabit solum, sed factores fidei & Legis Christianæ.

Domine Deus quot pro dolor sunt in mundo ordinati ad docendum & non docent servare præcepta tua, cum ipsi minus observent, aut si aliqua faciunt, alia negligunt, quid dicam, fateor & meam culpam, etiam in me cadit illa reprehensio: Quid igitur faciam reus? desperabo? Non dicamne cum Cain maiora sunt peccata mea quam ut gratiam adipiscar: absit à me: sed dicam miserere, miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam: miserere, miserere populo tuo quem redemisti Christe sanguine tuo, ne in æternum irascaris nobis.

§. 315. *Et Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus.*

O consolatio, spes naufragantium, laborantium fortitudo, ô Conclusio admiranda! Et Ecce ego vobiscum sum, in laboribus vestris, in doctrina

doctrina vestra, in via, domi, foris in Cathedra, in iudiciis, in carceribus, in fame, siti, in persecutionibus, apud Reges & Præsides, in periculis, in igne, in aqua, in tribulationibus & angustijs omnibus; in vita & morte vobiscum sum: nec dicit, ero sed sum de præsentibus & de factis, absque conditione aliqua implenda per vos: Quomodo autem? per Sanctam Eucharistiam ubique celebrandam, per vestram doctrinam propagandam audiendo intentionem & zelum, considerando, pericula, angustias persecutiones, & tormenta & certamina vestra spectando, mercedem, laborem & coronam victoriæ vobis præparando non hodie, non heri, sed omni momento & omnibus diebus usque ad consummationem sæculi, usque ad finem mundi, omnibus pro me laborantibus, pro me docentibus doctrinam meam, pro me certantibus, pro me patientibus & morientibus, & post consummationem sæculi, merces inestimabilis, gloria & honor erit vobis: absterget enim Deus omnem lachrymam ab oculis Sanctorum, & iam non erit amplius neque luctus, neque clamor aut labor, sed nec ullus dolor quoniam priora transierunt. O merces! ô gaudium! ô pollicitatio certa & gratiosa! quis hic tergiversabitur laborare in vinea Domini Sabaoth, pro Deo tanto consolatore & remuneratore?

ECce Domine, adoro te supplex, & gratias ago tibi ante S. Tabernaculum tuum; Ego servus tuus pro tanta parata nobis gratia præsentis tue sempiternæ: Oro itaque te præsentem in Eucharistia Domine, da gratiam ut hic doceam verbo & exemplo quos debeo, & operer mysteria Sacramentorum tuorum, & seruem omnia quæcunque mandasti mihi usque ad consummationem vitæ meæ, ut tu sis mecum semper, & merces mea mihi benedictus in sæcula Amen.

FINIS AULÆ I.

SEU PASSIONIS ET RESURRECTIONIS D. N.
JESU CHRISTI SECUNDUM MATTHÆUM.